

การพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ทฟาร์ม ในเขตจังหวัดอุดรธานี

บุญเพ็ง สิทธิวงษา¹

วันที่รับบทความ: 29 พฤศจิกายน 2566

วันแก้ไขบทความ: 16 ธันวาคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ: 28 ธันวาคม 2566

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และ (3) แนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ทฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ทฟาร์มในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 397 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ทฟาร์มในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 20 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า (1) การพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง (2) ปัจจัยโดยรวมทุกด้าน (Y) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากการกำหนดผลิตภัณฑ์ของสมาชิกกลุ่ม (X_2) การถ่ายทอดความรู้ (X_6) การแลกเปลี่ยนความรู้ (X_4) โดยทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าวสามารถทำนายได้ร้อยละ 9.48 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ควรกำหนดกิจกรรมความสอดคล้องกับเนื้อหา สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ด้วยการประยุกต์ใช้และนำเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนา กับศาสตร์ต่าง ๆ โดยการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผสมผสานกับนวัตกรรมสมัยใหม่ กำหนดและสร้างรูปแบบโดยการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดทุนทางสังคมทุกระดับ รวมทั้งให้หน่วยงานภาครัฐหรือภาคีเครือข่ายจัดวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาอบรมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เกิดศูนย์การเรียนรู้และนำมาปรับใช้ในชุมชน

คำสำคัญ: การพัฒนาอาชีพ; ภูมิปัญญาท้องถิ่น; การเลี้ยงไก่พื้นบ้าน; สมาร์ทฟาร์ม

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000, ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: boonpeng.sit@neu.ac.th

Career Development and Promotion of Local Wisdom in Raising Local Chickens Using Smart Farms in Udon Thani Province

Boonpeng Sittivongsa¹

Received: November 29, 2023

Revised: December 16, 2023

Accepted: December 28, 2023

Abstract

This research article aims to study (1) career development and promotion of local wisdom, (2) factors affecting career development and promotion of local wisdom, and (3) guidelines for career development and promotion of local wisdom in raising local chickens using smart farms in Udon Thani Province. This research is both quantitative and qualitative research. The tools used in the research were questionnaires and interview form. The sample group consisted of 397 local chicken farmers using smart farms in Udon Thani Province and Key informants include 20 people involved in raising local chicken using smart farms in Udon Thani Province. Statistics used in data analysis include percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis. In-depth interview data were used for content analysis. Findings are as follows: (1) Overall career development and promotion of local wisdom in all aspects is at a moderate level. (2) All factors (Y) are directly influenced by group members' product determination (X_2), knowledge transfer (X_6), knowledge exchange (X_4). All three factors were able to predict 9.48% at the statistic significant level of .05. (3) Activities should be specified in accordance with the content in order to use knowledge to develop new knowledge by applying and bringing in technology to develop various sciences, such as using the Sufficiency Economy Philosophy combined with modern innovation. Define and create a model by developing learning resources for career development and promoting local wisdom to create social capital at all levels. Including government agencies or network partners arranging lecturers or local philosophers to train and develop learning resources to create learning centers and apply them in the community.

Keywords: Career Development; Local Wisdom; Raising Local Chicken; Smart Farm

Type of Article: Research Article

¹Master of Arts Program in Public and Private Management, Northeastern University
Nai Mueang, Mueang Khon Kaen, Khon Kaen 40000, Thailand
Corresponding Author Email: boonpeng.sit@neu.ac.th

บทนำ

อาหารถือเป็นอีกปัจจัยที่ทุกคนจะต้องรับประทานเพื่อการดำรงชีวิต ซึ่งแต่เดิมในยุคที่บริการจัดส่งอาหารและอินเทอร์เน็ตยังไม่แพร่หลาย ผู้บริโภคเคยเคยกับการรับประทานอาหารที่ร้านอาหารที่สามารถส่งและนั่งรับประทานได้ โดยร้านอาหารที่สามารถนั่งรับประทานที่ร้านได้ในประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ทั้งร้านอาหารรายย่อย ร้านอาหารทั่วไป ส่วนมากเป็นร้านอาหารที่เป็นอาหารที่คนไทยคุ้นเคย ร้านอาหารต่างประเทศและร้านอาหารหรู ร้านอาหารประเภทนี้มีทั้งที่เป็นแบรนด์จากต่างประเทศและคนไทยเป็นเจ้าของธุรกิจ ร้านอาหารเป็นธุรกิจบริการที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วยมูลค่าหมุนเวียนที่ไม่ต่ำกว่า 4 แสนล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.7 ของภาคบริการทั้งหมดของผลิตภัณฑ์มวลรวมตั้งแต่ในปี 2563 เป็นต้นมา (ลักขิณ ยอดแคล้ว, 2565) โดยลำดับอาหารต่างประเทศที่คนไทยนิยมรับประทาน 5 อันดับแรก ได้แก่ อาหารญี่ปุ่น อาหารจีน อาหารอเมริกัน อาหารเวียดนาม อาหารอิตาเลียน ตามลำดับ และร้านอาหารประเภทบริการด่วน ร้านอาหารประเภทนี้กว่าร้อยละ 90 จะเป็นธุรกิจเฟรนไชส์ประเภทฟาสต์ฟู้ด แต่ด้วยรูปแบบการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปต้องการความรวดเร็วและสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการจราจรที่ติดขัดส่งผลให้ผู้บริโภคเลือกที่จะอยู่บ้านรับประทานอาหารและเลือกใช้บริการสั่งอาหารแบบเดลิเวอรี่มากยิ่งขึ้น ประกอบกับการใช้บริการร้านอาหารส่วนมากจะใช้บริการในช่วงเวลากลางวัน ช่วงเย็น และเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งการให้บริการที่หน้าร้านเพียงอย่างเดียวทำให้ร้านอาหารไม่สามารถให้บริการได้อย่างเต็มศักยภาพ (ณัฐศาสตร์ ปัญญานะ และวัชรพจน์ ทรัพย์สงวนบุญ, 2562) อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการเลี้ยงไก่พื้นบ้านเป็นที่ได้รับความนิยมทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ความนิยมของไก่พื้นบ้านนั้นแยกออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ การเลี้ยงในลักษณะไก่สวยงามเชิงอนุรักษ์ การเลี้ยงไว้เพื่อกีฬาชนไก่ และการเลี้ยงจำหน่ายและบริโภคเนื้อไก่บ้าน โดยลักษณะเด่นของไก่พื้นบ้าน คือ การเลี้ยงแบบปล่อยตามธรรมชาติ ซึ่งนับว่าเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับกระแสอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้ไก่พื้นบ้านเป็นเศรษฐกิจชุมชนที่มีความยั่งยืนและมีอนาคตสดใส เป็นที่ไม่ควรมองข้าม จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นบ้านทั้งหมดในประเทศ จำนวน 2,558,749 ครัวเรือน จำนวนไก่พื้นบ้านจำนวน 91,219,386 ตัว และข้อมูลเกษตรกรที่เลี้ยงไก่พื้นบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 จังหวัด ได้แก่ เขตปศุสัตว์ที่ 3 จำนวน 616,966 ครัวเรือน เขตปศุสัตว์ที่ 4 จำนวน 585,235 ครัวเรือน และจำนวนไก่พื้นบ้านในเขตปศุสัตว์ที่ 3 จำนวน 25,162,642 ตัว และเขตปศุสัตว์ที่ 4 จำนวน 18,745,383 ตัว (สำนักงานปศุสัตว์เขต 6, 2561)

อินเทอร์เน็ตนับเป็นปัจจัยที่ 5 สำหรับคนในยุคปัจจุบันไปแล้ว จากเดิมการใช้คอมพิวเตอร์เพียงแคร์ับและส่งอีเมล แต่ปัจจุบันเทคโนโลยีได้ก้าวมาสู่โลกของ World Wide Web ที่ท่องไปได้ทุกที่ในช่วงอดีตแค่ปลายนิ้วสัมผัส เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ คอมพิวเตอร์ก็ฉลาดขึ้นเรื่อย ๆ ล่าสุดมีเทคโนโลยีใหม่ที่เรียกว่า อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งเป็นยุคที่นำทุกอย่างเชื่อมเข้าหากันหมดด้วยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าแทบทุกอย่างกลายเป็น Smart Device อย่างสมบูรณ์แบบ (พิทักษ์ จิตรสำราญ, สุขสวัสดิ์ ภูมิรัฐฉิมลธิธิ และเทพฤทธิ์ บัณฑิตวัฒนาวรค์, 2560) มนุษย์สามารถพูดคุยกับอุปกรณ์และสิ่งต่าง ๆ นับล้านชิ้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องจักรในโรงงาน รถยนต์ เครื่องใช้ภายในบ้าน และอื่น ๆ อีกมากมายที่เข้ามาช่วยทำให้การใช้ชีวิตของคนเราเปลี่ยนไปในทิศทางที่ดีขึ้น สะดวกขึ้นและปลอดภัยยิ่งขึ้น ตัวอย่างการนำ IoT (Internet of Things) ไปใช้กับสรรพสิ่งแล้วเกิดประโยชน์ที่น่าสนใจ เช่น ฟาร์มไก่ เปลี่ยนฟาร์มธรรมดาให้กลายเป็นฟาร์มอัจฉริยะ หรือสมาร์ทฟาร์ม (smart farm) และด้วยสถานการณ์ไก่พื้นบ้านในปี 2560-2565 ได้มีการจัดระเบียบควบคุมปริมาณการผลิตไก่พื้นบ้านให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ส่งผลให้ผู้เลี้ยงไก่พื้นบ้านเกรงว่าจะขาดแคลนไก่พื้นบ้าน เนื่องมาจากระบบการจัดการภายในฟาร์มและการควบคุมปัจจัยที่มีผลกระทบกับแม่พันธุ์และพ่อพันธุ์ไก่พื้นบ้าน ทั้งเรื่องอาหารและเรื่องการรักษาคุณภาพของฟาร์มต่ำ ทำให้พ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ไก่พื้นบ้านไม่สมบูรณ์ ผลผลิตไก่พื้นบ้านที่น้อยลงเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นบ้านก็มีรายได้ลดลงตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อน เกษตรกรที่ทำธุรกิจฟาร์มไก่พื้นบ้านจะต้องมีการพัฒนาระบบการจัดการฟาร์มไก่พื้นบ้านให้ดีขึ้น (วิษณุ ช้างเนียม, 2562)

สถานการณ์ในปัจจุบันการใช้พลังงานไฟฟ้าที่เพิ่มมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันแหล่งเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้านั้นกลับลดน้อยลง จึงทำให้หลายฝ่ายตระหนักถึงการใช้อย่างประหยัดและทดแทนต่าง ๆ จากธรรมชาติเพื่อมาใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้า เช่น พลังงานน้ำ พลังงานลม รวมถึงพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งพลังงานเหล่านี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากมาย โดยที่พลังงานเหล่านี้ยังคงอยู่ ไม่ได้สูญหายไปดังพลังงานอื่น ๆ อย่างเช่น พลังงานที่เกิดจากน้ำมัน ดังนั้น จึงได้มีการคิดนำพลังงานข้างต้นมาใช้ผลิตกระแสไฟฟ้าแทนพลังงานน้ำมันที่กำลังจะหมดไป (ประภากร ธาราฉาย, 2560) ในกรณีนี้ได้ตระหนักถึงความสำคัญในจุดนี้ จึงผลักดันให้มีการคิดค้นและสร้างสิ่งขึ้นมา โดยจะใช้ประโยชน์จากพลังงานธรรมชาติที่ได้กล่าวถึงข้างต้นมาแล้ว คือ พลังงานแสงอาทิตย์มาผลิตกระแสไฟฟ้านั่นเอง และเนื่องด้วยผลกระทบจากการที่แหล่งเชื้อเพลิงที่ใช้ในกระบวนการผลิตพลังงานไฟฟ้านั้นมีน้อยลง ก็อาจจะทำให้ค่าไฟฟ้านั้นเพิ่มขึ้น แต่ถ้าสามารถหาแหล่งพลังงานใหม่ ๆ เข้ามาแทนที่ได้ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาที่กล่าวมาได้ พลังงานที่ได้จากแสงอาทิตย์นั้นจะขึ้นอยู่กับความเข้มของแสงและอุณหภูมิเพื่อให้ได้พลังงานสูงสุดในแต่ละวัน (เฉลิมชัย สังข์มณฑล, 2551) การวิจัยนี้จึงเล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์ม ผักอบรมการเพาะเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์ม พัฒนาศูนย์การเรียนรู้และศูนย์สาธิตการเพาะเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์ม และติดตามและแนะนำกลุ่มเกษตรกรเพาะเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์มาผลิตกระแสไฟฟ้า (ปวันนพัลลภ ศรีทรงเมือง, ชาญณรงค์ ศรีทรงเมือง, สุนนา บุษบก, ชุตติกานต์ หอมทรัพย์ และศุภาภรณ์ คงสมแสง, 2563)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี เพื่อพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มแก่ราษฎรในเขตจังหวัดอุดรธานีให้เกิดอาชีพที่ยั่งยืน ส่งเสริมความรู้และทักษะด้านการเพาะเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์ม สามารถนำความรู้ไปต่อยอดให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นบ้านมีความเข้มแข็ง เป็นศูนย์การเรียนรู้และศูนย์สาธิตการเพาะเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์ม เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการตลาดให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นบ้าน ร่วมแก้ไขปัญหาอาชีพและติดตามให้คำแนะนำการดำเนินงานการเพาะเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มที่จะช่วยขับเคลื่อนสังคมและชุมชนให้หลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของชุมชนในประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

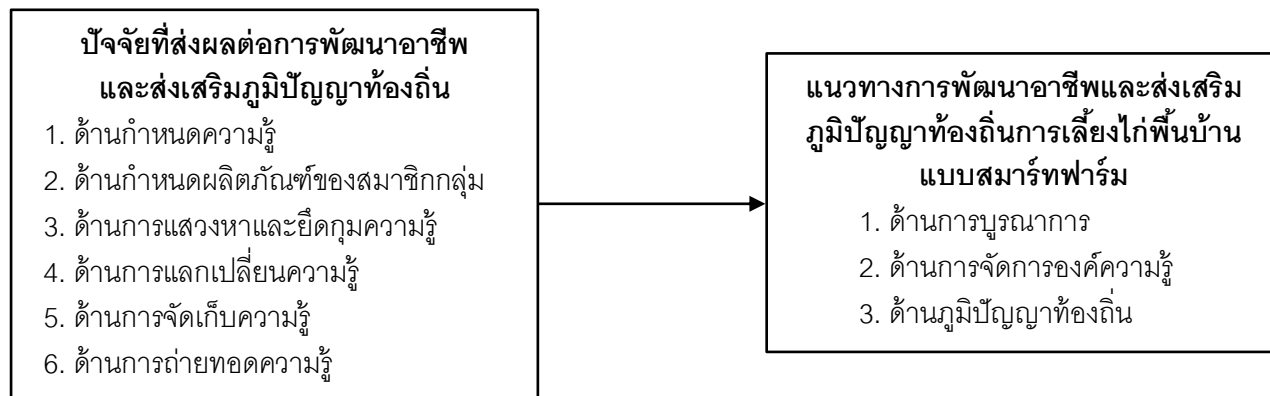
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มจากนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยสังเคราะห์จากการศึกษาของ ธงชัย พาบุ (2552), วีรพงศ์ แก่นอินทร์ (2555), ภัทรดนัย พิริยะธนภัทร (2558), เสกสรรค์ ปิวศิริศักดิ์ (2562), Nonaka and Takeuchi (1995) พบตัวแปรที่สามารถนำมาศึกษาได้ ดังนี้ (1) การพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การบูรณาการ การจัดการองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ กำหนดความรู้

กำหนดผลิตภัณธ์ของสมาชิกกลุ่ม การแสวงหาและยึดกุมความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดเก็บความรู้ การถ่ายทอดความรู้ และ (3) แนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การบูรณาการ การจัดการองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (เชิงปริมาณ) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 50,750 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 50,750 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนมากมีความแตกต่างกันระหว่างหน่วยสุ่มที่สามารถจำแนกออกเป็นชั้นภูมิ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วน ครอบคลุมและคำนวณหาจำนวนตัวอย่างตามสูตร Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นราษฎรในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 397 คน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (เชิงคุณภาพ) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง แยกออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ 10 คน รวมจำนวน 20 คน โดยพิจารณาจากผู้ที่สามารถให้ข้อมูล องค์ความรู้ ความเป็นมา สภาพปัจจุบัน และแนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (เชิงปริมาณ) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการวิจัยตามกรอบแนวคิดของตัวแปรต้นและตัวแปรตามของการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (เชิงคุณภาพ) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นโดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งได้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการวิจัยตามกรอบแนวคิดของตัวแปรตามของแนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี แบ่งออกเป็น 1 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวแนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี เป็นคำถามประเภทสัมภาษณ์เชิงลึกในภาคสนาม

3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถาม (2) กำหนดขอบเขตของคำถาม และโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย นำเสนอที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ (3) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง และ (4) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขและผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทำการทดสอบ จำนวน 40 คน กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในเขตจังหวัดหนองคาย จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้วิธีของ Cronbach จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

3.2 การสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องแนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี (2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น (3) พัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป และ (4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษาและนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล (เชิงปริมาณ) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในเขตจังหวัดอุดรธานี จำนวน 397 ชุด หลังจากนั้นรวบรวมแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล (เชิงคุณภาพ) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงานเพื่อขออนุญาตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์พูดคุยอย่าง

เป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่ โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน รวมจำนวน 20 คน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงปริมาณ) หลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงคุณภาพ) หลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือกและจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงปริมาณ) ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือกและจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงคุณภาพ) สรุปขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

(1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือกและจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

(2) การวิเคราะห์เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาเป็นกรอบแนวคิด ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุปความ การตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี ได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี (ดูตาราง 1 และตาราง 2)

ตาราง 1

ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาศีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี ตัวแปรตาม โดยรวมทุกด้าน

(n = 397)			
ระดับการพัฒนาศีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์ม	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านการบูรณาการ	3.05	0.31	ปานกลาง
2. ด้านการจัดการองค์ความรู้	3.03	0.33	ปานกลาง
3. ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.09	0.26	ปานกลาง
รวม	3.06	0.26	ปานกลาง

จากตาราง 1 พบว่า การพัฒนาศีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี ตัวแปรตาม โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$, $SD = 0.26$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$, $SD = 0.26$) ด้านการบูรณาการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$, $SD = 0.31$) และด้านการจัดการองค์ความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$, $SD = 0.33$) ตามลำดับ

ตาราง 2

ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัด ตัวแปรต้น โดยรวมทุกด้าน

(n = 397)			
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์ม	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านการกำหนดความรู้	3.01	0.29	ปานกลาง
2. ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ของสมาชิกกลุ่ม	3.13	0.12	ปานกลาง
3. ด้านการแสวงหาและยึดกุมความรู้	3.11	0.47	ปานกลาง
4. ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้	2.75	0.23	ปานกลาง
5. ด้านการจัดเก็บความรู้ในตัวบุคคล	3.06	0.23	ปานกลาง
6. ด้านการถ่ายทอดความรู้	3.02	0.56	ปานกลาง
รวม	3.08	0.22	ปานกลาง

จากตาราง 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี ตัวแปรต้น โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$, $SD = 0.22$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ของสมาชิกกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, $SD = 0.12$) ด้านการแสวงหาและยึดกุมความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$, $SD = 0.47$) ด้านการจัดเก็บความรู้ในตัวบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$, $SD = 0.23$) ด้านการถ่ายทอดความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$, $SD = 0.56$) ด้านการกำหนดความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$, $SD = 0.29$) และด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$, $SD = 0.23$) ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี (ดูตาราง 3)

ตาราง 3

สรุปผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นลำดับขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี

Dep.V	Indep.V	R^2	F	Reg.Coefficient		t-value	Sig.
				B	Beta		
การบูรณาการ (Y ₁)	•ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ของสมาชิกกลุ่ม (X ₂)	0.978	9.56*	.503	0.200	3.34*	.000
	•ด้านการจัดเก็บความรู้ในตัวบุคคล (X ₅)			.111	0.082	7.77	.000
	•ด้านการแสวงหาและยึดกุมความรู้ (X ₃)			.084	0.126	6.18	.000
	•ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ (X ₄)			.153	-.138	-1.85	.000
การจัดการองค์ความรู้ (Y ₂)	•ด้านการถ่ายทอดความรู้ (X ₆)	0.992	569.62*	1.283	1.845	6.45*	.000
	•ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ของสมาชิกกลุ่ม (X ₂)			.992	0.375	1.07	.000
	•ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ (X ₄)			-.215	-.184	3.71	.000
	•ด้านการกำหนดความรู้ (X ₁)			-.836	-.734	-1.65	.000
ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Y ₃)	•ด้านการแสวงหาและยึดกุมความรู้ (X ₃)	0.944	86.830*	.848	1.502	7.08*	.000
	•ด้านการกำหนดความรู้ (X ₁)			.759	0.831	3.90	.000
	•ด้านการถ่ายทอดความรู้ (X ₆)			-.902	-1.615	-2.58	.000
โดยรวมทุกด้าน (Y)	•ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ของสมาชิกกลุ่ม (X ₂)	0.948	37.189*	.641	0.301	4.29*	.000
	•ด้านการถ่ายทอดความรู้ (X ₆)			.287	0.512	3.58	.000
	•ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ (X ₄)			-.115	-.122	-1.61	.000

*P < .05

จากตาราง 3 สรุปผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นลำดับขั้นตอน (stepwise multiple regression correlation coefficient) ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ตฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี สามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1 การบูรณาการ (Y₁) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากการกำหนดผลิตภัณฑ์ของสมาชิกกลุ่ม (X₂) การจัดเก็บความรู้ในตัวบุคคล (X₅) การแสวงหาและยึดกุมความรู้ (X₃) และการแลกเปลี่ยนความรู้ (X₄) โดยทั้ง 4 ปัจจัยสามารถทำนายการบูรณาการปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ร้อยละ 9.78 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Y_1 = 0.200X_2 + 0.082X_5 + 0.126X_3 + -.138X_4$

2.2 การจัดการองค์ความรู้ (Y₂) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากการถ่ายทอดความรู้ (X₆) การกำหนดผลิตภัณฑ์ของสมาชิกกลุ่ม (X₂) การแลกเปลี่ยนความรู้ (X₄) และการกำหนดความรู้ (X₁) โดยทั้ง 4 ปัจจัยสามารถทำนายการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ร้อยละ 9.92 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Y_2 = 1.845X_6 + 0.375X_2 + -.184X_4 + -.734X_1$

2.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Y₃) ได้รับอิทธิพลจากทางตรงจากการแสวงหาและยึดกุมความรู้ (X₃) การกำหนดความรู้ (X₁) และการถ่ายทอดความรู้ (X₆) โดยทั้ง 3 ปัจจัยสามารถทำนายภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนา

อาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ร้อยละ 9.44 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Y_3 = 1.502X_3 + 0.831X_1 + -1.615X_6$

2.4 โดยรวมทุกด้าน (Y) ได้รับอิทธิพลจากทางตรงจากการกำหนดผลิตภัณฑ์ของสมาชิกกลุ่ม (X_2) การถ่ายทอดความรู้ (X_6) การแลกเปลี่ยนความรู้ (X_4) โดยทั้ง 3 ปัจจัยสามารถทำนายโดยรวมทุกด้านเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ร้อยละ 9.48 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Y_3 = 0.301X_2 + 0.512X_6 + -.122X_4$

3. แนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ทฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ทฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี ควรกำหนดกิจกรรมความสอดคล้องกับเนื้อหา สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้วยการประยุกต์ใช้และนำเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนากับศาสตร์ต่าง ๆ โดยการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผสมผสานกับนวัตกรรมสมัยใหม่ กำหนดและสร้างรูปแบบ วางกรอบโครงสร้างกับชุมชนในการพัฒนาอาชีพให้กับชุมชนตามหลักทฤษฎีต่าง ๆ จัดระบบการจัดการความรู้ รวบรวมองค์ความรู้ ข้อมูล เอกสาร ระบบฐานข้อมูลด้านต่าง ๆ สรุปผลไว้ในรูปแบบของแฟ้มสะสมและฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ กลั่นกรองและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลหรือความรู้ให้ชัดเจนเป็นปัจจุบัน ส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมในชุมชนและสังคมให้คงไว้ได้อย่างยั่งยืน พัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดทุนทางสังคมทุกระดับ หน่วยภาครัฐหรือภาคีเครือข่ายจัดวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาอบรมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ให้นำมาปรับใช้ในชุมชน

การอภิปรายผล

แนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบสมาร์ทฟาร์มในเขตจังหวัดอุดรธานี พบว่า ควรกำหนดกิจกรรมความสอดคล้องกับเนื้อหา เพื่อนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้วยการประยุกต์ใช้และนำเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนากับศาสตร์ต่าง ๆ โดยการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาผสมผสานกับนวัตกรรมสมัยใหม่ กำหนดและสร้างรูปแบบ วางกรอบโครงสร้างกับชุมชนในการพัฒนาอาชีพให้กับชุมชนตามหลักทฤษฎีต่าง ๆ จัดระบบการจัดการความรู้ รวบรวมองค์ความรู้ ข้อมูล เอกสาร ระบบฐานข้อมูลด้านต่าง ๆ สรุปผลไว้ในรูปแบบของแฟ้มสะสมและฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ กลั่นกรองและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลหรือความรู้ให้ชัดเจนเป็นปัจจุบัน ส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมในชุมชนและสังคมให้คงไว้ได้อย่างยั่งยืน พัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดทุนทางสังคมทุกระดับ หน่วยภาครัฐหรือภาคีเครือข่ายจัดวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาอบรมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ให้นำมาปรับใช้ในชุมชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ เฉลิมชัย หอมตา (2563) ที่พบว่า เครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อโคราชมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีปัญหาด้านการตลาด ด้านแหล่งเงินทุน และด้านการป้องกันรักษาและควบคุมโรค ที่ควรจะต้องหาแนวทางแก้ไขด้วยการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงไก่เนื้อโคราชของเกษตรกรด้วยการให้ความรู้และสนับสนุนด้านการตลาด ความรู้การป้องกันและการรักษาโรค และความรู้ด้านการจัดการฟาร์ม เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อโคราชส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงานเป็นเกษตรกรรายย่อย และมีขนาดพื้นที่ทางการเกษตรเหมาะสมกับการเลี้ยงไก่เนื้อโคราช หากได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตรงกับความต้องการและต่อเนื่องจะทำให้เกษตรกรได้รับโอกาสในการพัฒนาอาชีพและพัฒนาตนเองเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (smart farmer) และตอบโจทย์ความต้องการของประเทศไทย 4.0 ในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ให้นำหน่วยงานภาครัฐและภาคีเครือข่ายจัดการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่จะต้องยึดหลักการให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ควรสร้างความร่วมมือประสานงานกับทุก ๆ ฝ่าย โดยมีการยึดถือหลักการมีส่วนร่วมและความปลอดภัยในการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และต้องให้ความสำคัญอย่างสม่ำเสมอในการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 รณรงค์ให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องขนานนโยบายการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นไปปฏิบัติภายในชุมชนอย่างจริงจัง

2.2 ผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องควรกำหนดแนวทางการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีแบบแผนอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

2.3 องค์การปกครองท้องถิ่นควรเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพของประชาชนตามอำนาจหน้าที่อย่างจริงจัง

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows (พิมพ์ครั้งที่ 12). สามลดา.
- เฉลิมชัย สังข์มณฑล. (2551). การเลี้ยงไก่เนื้อ. เกษตรสยามบุ๊คส์.
- เฉลิมชัย หอมตา. (2563). การศึกษาสภาพการเลี้ยงไก่เนื้อโคราชของเครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อโคราช มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ณัฐศาสตร์ ปัญญา และวัชรพจน์ ทรัพย์สงวนบุญ. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการอาหารตามสั่งแบบจัดส่ง. วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 11(1), 53-66.
- ธงชัย พาบุ. (2552). รูปแบบการจัดการความรู้ธุรกิจสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีรพงศ์ แก่นอินทร์. (2555). การติดตามผลการปฏิบัติงานนักศึกษาครูพันธุ์ใหม่ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ประภากร ธาราฉาย. (2560). เอกสารประกอบการสอน สศ 241 การผลิตสัตว์ปีก. มหาวิทยาลัยแม่โจ้, คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี.
- ปวันนพัลลภ ศรีทองเมือง, ชาญณรงค์ ศรีทองเมือง, สุมณา บุษบก, ชุตติกานต์ หอมทรัพย์ และศุภกาญจน์ คงสมแสง. (2563). การพัฒนารูปแบบระบบควบคุมฟาร์มอัจฉริยะในโรงเรือนปลูกพืชโดยใช้คอมพิวเตอร์แบบฝัง. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ.
- พิทักษ์ จิตรสำราญ, สุขสวัสดิ์ ญัฐภูมิสิทธิ์ และเทพฤทธิ์ บัณฑิตวัฒนวงศ์. (2560). การพัฒนาฟาร์มไก่ไข่แบบสมาร์ตบนพื้นฐานตรรกศาสตร์คลุมเครือและราฟเบอรรี่ไฟ. วารสารหน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้, 8(2), 356-367.
- ภัทรดนัย พิริยะธนภัทร. (2558). การศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ด้านพฤติกรรมผู้บริโภคและปัจจัยด้านเว็บไซต์ พระเครื่องพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อการตัดสินใจเช่าหรือประมูลพระเครื่องออนไลน์ (E-COMMERCE). การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- ลักษณะ ยอดแคล้ว. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกร้านอาหารแบบบุฟเฟต์ประเภทปิ้งย่างของผู้บริโภคในเขตจังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 12(2), 117-127.
- วิชณุ ช้างเนียม. (2562). คู่มือเรียนโครงสร้างข้อมูลและอัลกอริทึม (พิมพ์ครั้งที่ 12). โอดีซี พรีเมียร์.
- เสกสรรค์ ปิวิศัลป์ศักดิ์. (2562). การจัดการความรู้สู่การบริหารองค์การที่เป็นเลิศ. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, 7(28), 1-10.
- สำนักงานปศุสัตว์เขต 6. (2561). สถานการณ์ไก่พื้นเมืองเขต 6. ค้นจาก <https://region6.dld.go.th/webnew/pdf/st64/st647.pdf>
- Nonaka, I. & Takeuchi, H. (1995). *The knowledge-creating company: How Japanese companies create the dynamics of innovation*. Oxford University Press.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Harper & Row.